

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 347.73

Бортняк Валерій Анатолійович

кандидат юридичних наук, доцент, ректор

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Bortniak Valery

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Rector

V.I. Vernadsky Taurida National University

ORCID: 0000-0002-1285-966X

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО
КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ**

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ
ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ В УКРАИНЕ**

**REGULATORY AND LEGAL BASIS OF IMPLEMENTATION OF
FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE**

Анотація. У статті було досліджено нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні. На основі проведеного дослідження, можемо встановити, що діючі нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні налічують велику кількість нормативних актів, які «розпорошені» по різних галузях права – фінансовому, адміністративному, міжнародному тощо. Це безумовно є істотною проблемою, оскільки ускладнює процеси правозастосування, формує прогалини у діяльності органів державного фінансового контролю, а також свідчить про відсутність єдиної системи законодавства, що регулює здійснення фінансового контролю в Україні. Окрім хаотичності нормативних актів, проблема також пов'язана із тим, що державний фінансовий контроль реалізується багатьма

державними органами, які використовують різні види, форми та методи фінансового контролю. Водночас, на наше переконання, основна проблема полягає у відсутності досконалої єдиної системи нормативного матеріалу, а також оновленого закону щодо регламентації основних засад діяльності органів державного фінансового контролю. У статті нами обґрунтовувалася теза про те, що положення Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 1993 р. певним чином є застарілими і не відповідають сучасному стану суспільних відносин в цій сфері. В роботі окрему увагу було зосереджено на законопроектній діяльності, зокрема, розглянуто проєкт Закону «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю» № 9086 від 17.09.2018 р. Вивчення руху розглядуваного проєкту закону свідчить про те, що спочатку його було відправлено на доопрацювання, а потім у 2019 р. відкликано. Проте, на нашу думку, сам процес обговорення абсолютно нового закону (не внесення змін до чинного закону, який було прийнято майже 30 років тому), свідчить про готовність законодавця до прийняття нового нормативного акту в цій сфері, що докорінно змінить систему нормативної регламентації здійснення фінансового контролю в Україні. Перспективами подальших розвідок у даному напрямку є питання законопроектної роботи щодо правового регулювання фінансового контролю в Україні, дослідження міжнародних джерел, що стосуються визначеної сфери суспільних відносин.

Ключові слова: фінансовий контроль, нормативно-правові засади, законопроект, фінанси, контроль, Держаудитслужба.

Анотація. В статье были исследованы нормативно-правовые основы осуществления финансового контроля в Украине. На основе проведенного исследования, можно установить, что действующие нормативно-правовые основы осуществления финансового контроля в

Украине насчитывают большое количество нормативных актов, которые «распылены» по разным отраслям права – финансовой, административной, международной и т.д. Это, безусловно, является существенной проблемой, поскольку усложняет процессы правоприменения, формирует пробелы в деятельности органов государственного финансового контроля, а также свидетельствует об отсутствии единой системы законодательства, регулирующей осуществление финансового контроля в Украине. Кроме хаотичности нормативных актов проблема также связана с тем, что государственный финансовый контроль реализуется многими государственными органами, которые используют различные виды, формы и методы финансового контроля. В то же время, по нашему убеждению, основная проблема состоит в отсутствии совершенной единой системы нормативного материала, а также обновленного закона по регламентации основных принципов деятельности органов государственного финансового контроля. В статье нами обосновывался тезис о том, что положения Закона Украины «Об основных принципах осуществления государственного финансового контроля в Украине» от 1993 г. определенным образом устарели и не соответствуют современному состоянию общественных отношений в этой сфере. В работе отдельное внимание было сосредоточено на законопроектной деятельности, в частности, рассмотрен проект Закона «Об основных принципах деятельности органов государственного финансового контроля» № 9086 от 17.09.2018 г. Изучение движения рассматриваемого проекта закона свидетельствует о том, что первоначально он был отправлен на доработку, а затем в 2019 г. отозван. Однако, по нашему мнению, сам процесс обсуждения совершенно нового закона (не внесение изменений в действующий закон, принятый почти 30 лет назад), свидетельствует о готовности законодателя к принятию нового

нормативного акта в этой сфере, что коренным образом изменит систему нормативной регламентации осуществления финансового контроля в Украине. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении являются вопросы законопроектной работы по правовому регулированию финансового контроля в Украине, исследования международных источников, касающихся определенной сферы общественных отношений.

Ключевые слова: финансовый контроль, нормативно-правовые основы, законопроект, финансы, контроль, Госаудитслужба.

Summary. The article examined the regulatory and legal basis of financial control in Ukraine. On the basis of the conducted research, we can establish that the current regulatory and legal basis of financial control in Ukraine includes a large number of regulatory acts that are "scattered" in various fields of law - financial, administrative, international, etc. This is definitely a significant problem, as it complicates law enforcement processes, creates gaps in the activities of state financial control bodies, and also indicates the absence of a unified system of legislation regulating the implementation of financial control in Ukraine. In addition to the chaotic regulatory acts, the problem is also related to the fact that state financial control is implemented by many state bodies that use different types, forms and methods of financial control. At the same time, in our opinion, the main problem lies in the lack of a perfect unified system of normative material, as well as an updated law on the regulation of the basic principles of the activities of state financial control bodies. In the article, we substantiated the thesis that the provisions of the Law of Ukraine "On the Basic Principles of State Financial Control in Ukraine" of 1993 are somewhat outdated and do not correspond to the current state of social relations in this area. In the work, special attention was focused on legislative activity, in particular, the draft Law "On the Basic Principles of the

Activities of State Financial Control Bodies" No. 9086 dated September 17, 2018 was considered. The study of the movement of the considered draft law shows that it was initially sent for revision, and then in 2019 it was withdrawn. However, in our opinion, the very process of discussing a completely new law (not making changes to the current law, which was adopted almost 30 years ago), indicates the willingness of the legislator to adopt a new regulatory act in this area, which will fundamentally change the system of regulatory regulation of the implementation of financial control. Prospects for further research in this direction are the issue of legislative work on the legal regulation of financial control in Ukraine, the study of international sources related to a certain sphere of public relations.

Key words: *financial control, regulatory and legal principles, draft law, finances, control, State Audit Service.*

Постановка проблеми. На сьогодні у всьому світі фінансові засоби є одним із ключових способів функціонування державного та приватного сектору економіки. Діяльність, пов'язана із фінансами, потребує контролю та організації. Для того, щоб фінансовий контроль відбувався із дотриманням засад законності, верховенства права, правової визначеності, його організація має відбуватися відповідно до нормативно-правової бази, яка розроблена в кожній країні і враховує всі особливості побудови національної системи управління. Мова йде про те, що кожна держава має створити власну нормативно-правову базу здійснення фінансового контролю, щоб здійснення цього виду державного управління відбувалося із дотримання ефективності і правової визначеності.

Фінансовий контроль має здійснюватися відповідно до нормативно-правових засад, які побудовані і закріплені на рівні законодавства в кожній країні. Тільки чітка регламентація дій, пов'язаних із фінансовим

контролем, нормативними актами забезпечить ефективний та результативний фінансовий контроль в Україні. Нажаль наразі залишаються непоодинокими випадки неналежного нормативного регулювання відповідних правовідносин, присутні колізії в нормах права, а також інші дефекти законодавства. Вбачається, що цього не має бути і в Україні має бути впорядковане, уніфіковане, побудовано на основних засадах, законодавче підґрунтя здійснення фінансового контролю.

Становлення інституту фінансового контролю в Україні практично відбулося і відбувається разом із процесом державотворення і формуванням незалежної, суверенної держави із ринковою економікою. Все це зумовлює актуальність і затребуваність дослідження нормативно-правових засад здійснення фінансового контролю в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, свідчить про велику кількість наукових напрацювань в цій сфері. Водночас, законотворчий процес є безперервним і кожний новий нормативний акт робить раніше проведене наукове дослідження певним чином, застарілим. Варто звернути увагу на роботу В. Піхоцького, в дисертаційній роботі якого один із розділів присвячено питанню розвитку законодавчого та нормативного забезпечення державного фінансового контролю в Україні [1]. Правове регулювання фінансового контролю в Україні стало предметом окремого наукового дослідження такими авторами як М. Ковалів, С. Єсімов, І. Проць, Ю. Лозинський. В роботі проводиться аналіз теоретичних, методологічних і практичних проблем в галузі фінансового контролю у контексті політики європейської інтеграційної держави. На основі досягнень правової та економічної науки, аналізу чинного законодавства та практики нормативно-правового регулювання фінансового контролю в Європейському Союзі розкриваються теоретико-методологічні та правові особливості державного фінансового контролю [2]. В. Прасюк присвятив

своє дисертаційне дослідження адміністративно-правовому регулюванню державного фінансового контролю за законодавством України. Автором проведено системний аналіз основних засад адміністративно-правового регулювання державного фінансового контролю за законодавством України, виокремлено проблеми в його правовому регулюванні та правозастосовній практиці тощо [3]. Особливості правового регулювання фінансового контролю в Україні розглянуто М. Крутько [4]. Правове регулювання фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання стало предметом наукового дослідження А. Колісник. Авторкою наголошено на необхідності удосконалення чинного законодавства в сфері фінансового контролю [5]. Правове регулювання фінансово-контрольних правовідносин було проаналізовано в роботі Л. Касьяненко [6]. Не знижуючи вагомості і ґрунтовності проведених наукових досліджень, вважаємо, що обрана нами проблематика потребує нового наукового аналізу з огляду на постійні процеси оновлення і удосконалення законодавства. Фактично прийняття кожного нормативного акту впливає на нормативне підґрунтя здійснення фінансового контролю в Україні.

Метою статті є дослідження нормативно-правових засад здійснення фінансового контролю в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення щодо здійснення фінансового контролю в Україні; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у царині правового регулювання, зокрема щодо здійснення фінансового контролю. В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: теоретичного узагальнення та групування та формалізації, аналізу та синтезу та логічного узагальнення результатів.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан розвитку України як незалежної і суверенної держави із ринковою економікою характеризується, з *одного боку*, супер динамічним розвитком та багатовекторністю процесів, реформ у всіх сферах суспільного життя загалом та державного управління зокрема, які обумовлені передусім її євроінтеграційними прагненнями та процесами цифровізації і автоматизації. Безспірним є той факт, що до 24 лютого 2022 р. (до повномасштабного вторгнення) Україна активно розвивалася і сфера державного управління також перебувала у постійному процесі змін та оновлень. Варто звернути увагу на процеси діджиталізації, що не оминули і сферу державного управління. Наголосимо на цілях Міністерства цифрової трансформації України до 2024 р.: 100 % послуг для громадян та бізнесу будуть онлайн; 95 % населення, соціальних об'єктів і головних автошляхів будуть мати покриття швидкісним інтернетом, 6 млн українців будуть залучені до програми розвитку цифрових навичок та інше [7]. Щодо фінансів, зазначимо, що за даними Міністерства цифрової трансформації застосунок «Дія» допоміг Україні зекономити 16,3 млрд грн.

З *другого боку* - сучасний стан розвитку України характеризується складністю реалізації загальнонаціональних завдань і цілей у різних сферах суспільного життя через низку чинників, зокрема: 1) початок повномасштабної війни; 2) обмежений обсяг необхідних фінансових ресурсів у державі; 3) недосконалість нормативної бази, наявність дефектів законодавства, що сприяє неефективності його застосування, 4) низький рівень взаємодії державних органів між собою та суспільством; 5) відсутність ефективного механізму координації і звітування керівників державних органів про результати їх діяльності (майже не застосовується громадський контроль задля забезпечення ефективності функціонування

органів виконавчої влади); б) вкрай низький рівень фінансово-бюджетної дисципліни тощо.

Розглядаючи нормативне забезпечення фінансового контролю, вчені в першу чергу акцентують свою увагу на міжнародному нормативному акті – Декларації про керівні принципи фінансового контролю, яка була прийнята в жовтні 1977 року на X конгресі INTOSAI міжнародної організації вищих органів фінансового контролю, що діє під егідою ООН і об'єднує Незалежні державні органи фінансового контролю 174 країн світу (Лімська декларація). Варто зазначити, що Декларація заснована на таких правових принципах як верховенство закону та демократія. Укладачі визначають ці принципи як ключові передумови для дійсно незалежного державного аудиту та наріжний камінь, на якому засновано Лімську декларацію. Підкреслимо, що ці принципи втілені у національному законодавстві як керівні положення і принципи, що є нормами прямої дії і забезпечуються органами держави.

Стаття 1 Декларації визначає, що зміст та організація контролю є обов'язковими елементами управління громадськими фінансовими коштами, оскільки таке управління тягне за собою відповідальність перед суспільством. Контроль визначається авторами цього документи не як самоціль. Тобто контроль не заради контролю, а як невід'ємна частина системи регулювання. Така система має на меті виявлення відхилень від прийнятих стандартів та порушень принципів законності, продуктивності, результативності та економічності в управлінні фінансами на допустимо більш ранній стадії, щоб мати можливість вжити коригуючих заходів, залучити винних до відповідальності, отримати компенсацію за заподіяну шкоду або здійснити заходи щодо запобігання або скорочення таких порушень у майбутньому [8]. Аналіз цитованих положень дозволяє констатувати різні цілі, напрямки фінансового контролю, серед яких нами виділяються наступні:

- виявлення порушень принципів законності, продуктивності, результативності та економічності на ранній стадії;
- вжиття коригуючих заходів у випадку виявлення порушень означених вище принципів;
- притягнення винних у порушенні принципів до відповідальності;
- отримання компенсації за заподіяну шкоду;
- запобігання та мінімізація порушень у подальшій діяльності.

Вважаємо, що на цих цілях має бути побудованих фінансовий контроль і наразі, незважаючи на те, що з моменту прийняття Декларації пройшло більше 30 років.

Щодо національних джерел правового регулювання, перше місце звісно посідає Конституція України. Вчені зазначають, що система нормативно-правового забезпечення фінансового контролю в Україні має велику кількість «розпорошених» законів і підзаконних нормативно-правових актів, що на практиці створюють істотні проблеми в процесі правозастосування та значно розбалансовують фінансове законодавство. На думку М. Крутько, основне місце в ієрархії законодавчих актів із питань регулювання державного фінансового контролю належить Конституції України як Основному Закону, що закріплює керівні ідеї здійснення фінансового контролю, визначає правовий статус і повноваження у сфері контролю таких органів виконавчої та законодавчої влади, як Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України [4, с. 27].

Далі після Конституції України іде ціла низка кодифікованих актів - Бюджетний кодекс України; Господарський кодекс України; Кодекс адміністративного судочинства України; Кодекс України про адміністративні правопорушення; Кримінальний кодекс України; Кримінальний процесуальний кодекс України.

Аналіз Бюджетного кодексу свідчить, що в ньому закріплені контрольні повноваження органів державного фінансового контролю,

однак суб'єкти, об'єкти та предмет бюджетного контролю не чітко визначені, не приділяється достатня увага порядку здійснення контролю відповідними суб'єктами та інше.

Щодо законів, на нашу думку, до них слід віднести Закон України «Про банки і банківську діяльність», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» ті інші.

Враховуючи обсяг дослідження, зупинимося лише на окремих законодавчих актах, а також проєктах законів, які формують нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні.

Зазначимо про національне законодавство – Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [9]. Вказаний нормативний акт було прийнято у 1993 р. і на цей час до нього було внесено більше 25 змін та доповнень. Варто зазначити про неодноразові спроби законодавця прийняти новий нормативний акт для регламентування правових та організаційних засад здійснення державного фінансового контролю в Україні.

Науковці зазначають, що положення розглядуваного Закону від 26.01.1993 р. потребують докорінного удосконалення, оскільки зберігають низку серйозних проблем, серед яких слід виділити, зокрема такі, як: відсутність офіційного закріплення поняття «державний фінансовий контроль» із класифікаційним поділом на «зовнішній» і «внутрішній»; відсутність закріплення принципів державного фінансового контролю; відсутність єдиних стандартів державного фінансового контролю;

відсутність визначення об'єкту та предмету державного фінансового контролю та їх структурних елементів та багато інших [3, с. 179].

Одна із спроб – це проєкт Закону «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю» № 9086 від 17.09.2018 р. Цей проєкт визначає основні принципи, правові та організаційні засади діяльності органів державного фінансового контролю. Автори законопроєкту визначають місією органів державного фінансового контролю участь у забезпеченні економічного добробуту країни та виконання функцій держави шляхом здійснення державного фінансового контролю, надання Кабінету Міністрів України та громадянам України достовірної і повної інформації відповідно до завдань органів державного фінансового контролю. При цьому основними завданнями органів державного фінансового контролю є: забезпечення формування і реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю; здійснення державного фінансового контролю. Одним із ключових нововведень проєкту нами визначається те, що державний фінансовий аудит закріплено в якості заходу державного фінансового контролю, що спрямований на оцінку законності, ефективності, економності та результативності управління ресурсами та їх використання, правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової та бюджетної звітності, стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, оцінку надійності, безпеки, результативності та ефективності автоматизованих інформаційних систем, обробки інформації [10].

Узагальнено можна визначити, що автором проєкту є Держаудитслужба, яка вважає, що цей проєкт допоможе створити консолідоване та гармонізоване законодавство з дієвими механізмами його імплементації у сфері державного фінансового контролю, що є осередком стратегічних реформ розвитку держави в середньостроковій перспективі.

Проектом пропонується визначити основні засади організації, повноваження, підстави і порядок діяльності органів державного фінансового контролю загалом та Держаудитслужби як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом зокрема. Проект передбачає оновлення та модернізацію чинного законодавства у сфері державного фінансового контролю для підвищення його якості та ефективності на державному, регіональному та місцевому рівні. Адже розбудова якісного законодавчого забезпечення системи державного фінансового контролю набуває першочергового значення для прозорості системи державного управління та використання державних ресурсів, дієвості контрольних функцій Уряду України, що посилює довіру суспільства до державних органів. У зв'язку з цим зростає роль і значення Держаудитслужби як єдиного в Україні органу урядового фінансового контролю [11].

Вивчення руху розглядуваного проекту закону свідчить про те, що спочатку його було відправлено на доопрацювання, а потім у 2019 р. відкликано із висновком про те, що його положення є суперечливими відносно діючого законодавства, міжнародних стандартів та найкращої практики Європейського Союзу щодо розвитку системи державного фінансового контролю, а також щодо напрямів реформування діяльності органів відповідного контролю, передбачених стратегічними документами Уряду.

Проте, на нашу думку, сам процес обговорення абсолютно нового закону (не внесення змін до чинного закону, який було прийнято майже 30 років тому), свідчить про готовність законодавця до прийняття нового нормативного акту в цій сфері, що докорінно змінить систему нормативної регламентації здійснення фінансового контролю в Україні.

Щодо роботи Держаудитслужби в аспекті формування нормативно-правових засад здійснення фінансового контролю в Україні, звернемо

увагу на результати роботи Держаудитслужби за 2020 р. Як звітує Держаудитслужба, за звітний період було розроблено 13 нормативно-правових актів, у тому числі: Постанова КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1266 «Про внесення змін до постанов КМУ від 1 серпня 2013 р. № 631 і від 11 жовтня 2016 р. № 710»; Наказ Мінфіну від 28.10.2020 № 647, щодо методики, порядку розрахунку та переліку нових автоматичних індикаторів ризику, які використовують аудитори для відбору процедур закупівель для моніторингу; Наказ Мініфіну 08.09.2020 № 552, щодо форми висновку про результати моніторингу процедури закупівлі та порядку його заповнення; Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного фінансового контролю» [12].

В аспекті сучасних реалій, особливого значення набуває правова регламентація здійснення фінансового контролю в умовах воєнного стану. Зокрема, було прийнято Постанову Кабінету міністрів України «Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану» від 07 травня 2022 р. № 561 [13].

Висновки і перспективи подальших досліджень. У статті було досліджено нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні. На основі проведеного дослідження, можемо встановити, що діючі нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні налічують велику кількість нормативних актів, які «розпорошені» по різних галузях права – фінансовому, адміністративному, міжнародному тощо. Це безумовно є істотною проблемою, оскільки ускладнює процеси правозастосування, формує прогалини у діяльності органів державного фінансового контролю, а також свідчить про відсутність єдиної системи законодавства, що регулює здійснення фінансового контролю в Україні. Окрім хаотичності нормативних актів, проблема також пов'язана із тим,

що державний фінансовий контроль реалізується багатьма державними органами, які використовують різні види, форми та методи фінансового контролю. Водночас, на наше переконання, основна проблема полягає у відсутності досконалої єдиної системи нормативного матеріалу, а також оновленого закону щодо регламентації основних засад діяльності органів державного фінансового контролю. Всі чинні нормативні акти у сукупності не становлять собою єдину узгоджену і взаємопов'язану систему, якою можуть користуватися відповідні органи під час здійснення фінансового контролю. Відсутність такої системи є негативним чинником, адже спричиняє неузгодженість і протиріччя у роботі контрольних органів, а також прогалини і дефекти самого законодавства, що регулює цю сферу суспільних відносин.

У статті нами обґрунтовувалася теза про те, що положення Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 1993 р. певним чином є застарілими і не відповідають сучасному стану суспільних відносин в цій сфері. В роботі окрему увагу було зосереджено на законопроектній діяльності, зокрема, розглянуто проект Закону «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю» № 9086 від 17.09.2018 р. Вивчення руху розглядуваного проекту закону свідчить про те, що спочатку його було відправлено на доопрацювання, а потім у 2019 р. відкликано. Проте, на нашу думку, сам процес обговорення абсолютно нового закону (не внесення змін до чинного закону, який було прийнято майже 30 років тому), свідчить про готовність законодавця до прийняття нового нормативного акту в цій сфері, що докорінно змінить систему нормативної регламентації здійснення фінансового контролю. Отже, наразі є актуальним та затребуваним питання щодо підготовки і прийняття нового Закону «Про основні засади діяльності органів державного фінансового

контролю», в якому мають бути враховані всі сучасні виклики і пропозиції і усунені всі недоліки чинного законодавства.

Перспективами подальших розвідок у даному напрямку можуть стати питання законопроектної роботи щодо правового регулювання фінансового контролю в Україні, дослідження міжнародних джерел, що стосуються визначеної сфери суспільних відносин та інші питання.

Література

1. Піхоцький В.Ф. Система державного фінансового контролю в Україні: концептуальні засади теорії та практики : дис. д.ю.н., Львів, 2015. 530 с.
2. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Проць І. М., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання фінансового контролю в Україні : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 267 с.
3. Прасюк В.М. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю за законодавством України : дис. канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2020. 227 с.
4. Крутько М.А. Особливості правового регулювання фінансового контролю в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2021. № 54, Т. 1. С. 26-29. doi: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.6>
5. Колісник А.С. Правове регулювання фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання. *Право та інновації*. 2020. № 3 (31). С. 71-77. doi: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2020-3\(31\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2020-3(31)-11)
6. Касьяненко Л.М. Правове регулювання фінансово-контрольних правовідносин. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2018. Випуск 4 (40). С. 115-119.

7. Цілі до 2024 року. URL: <https://thedigital.gov.ua/ministry#section-goals> (дата звернення 13.12.2022).
8. Декларація про керівні принципи фінансового контролю. URL: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/others/ISSAI/ISSAI-1-Lima-declaration-Ruso.pdf> (дата звернення 13.12.2022).
9. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110.
10. Проект Закону про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю № 9086 від 17.09.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64601 (дата звернення 10.12.2022).
11. Пояснювальна записка до Проекту Закону про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64601 (дата звернення 13.12.2022).
12. Результати роботи державної аудиторської служби за 2020 рік. URL: https://dasu.gov.ua/attachments/cf6defb1-f161-4783-a533-3f6519dead97_%D0%91%D1%83%D0%BA%D0%BB%D0%B5%D1%82%2003.pdf (дата звернення 13.12.2022).
13. Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету міністрів України від 07 травня 2022 р. № 561. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zdijsnennya-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voyennogo-s561-070522> (дата звернення 13.12.2022).

References

1. Pikhotskyi V.F. (2015). Systema derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: kontseptualni zasady teorii ta praktyky [*The system of state financial control in Ukraine: conceptual foundations of theory and practice: thesis*] dys. d.iu.n., Lviv, 530 s. [in Ukraine].
2. Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Prots I. M., Lozynskyi Yu. R. (2018). Pravove rehuliuвання finansovoho kontroliu v Ukraini : navchalnyi posibnyk [*Legal regulation of financial control in Ukraine: a study guide*]. Lviv : Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 267 s. [in Ukraine].
3. Prasiuk V.M. (2020). Administratyvno-pravove rehuliuвання derzhavnoho finansovoho kontroliu za zakonodavstvom Ukrainy [*Administrative and legal regulation of state financial control according to the legislation of Ukraine: dissertation.*] dys. kand. yuryd. nauk. Zaporizhzhia, 227 s. [in Ukraine].
4. Krutko M.A. (2021). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання finansovoho kontroliu v Ukraini [*Peculiarities of legal regulation of financial control in Ukraine.*]. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia. № 54, T. 1. S. 26-29. [in Ukraine].
5. Kolisnyk A.S. (2020). Pravove rehuliuвання finansovoho kontroliu za diialnistiu subiektiv hospodariuvannya [*Legal regulation of financial control over the activities of business entities*]. Pravo ta innovatsii. № 3 (31). S. 71-77. [in Ukraine].
6. Kasianenko L.M. (2018). Pravove rehuliuвання finansovo-kontrolnykh pravovidnosyn [*Legal regulation of financial and control legal relations*]. Visnyk NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo. Vypusk 4 (40). S. 115-119. [in Ukraine].

7. Tsili do 2024 roku [*Goals until 2024*]. URL: <https://thedigital.gov.ua/ministry#section-goals> (data zvernennia 13.12.2022). [in Ukraine].
8. Deklaratsiia pro kerivni pryntsypy finansovoho kontroliu. URL: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/others/ISSAI/ISSAI-1-Lima-declaration-Ruso.pdf> (data zvernennia 13.12.2022). [in Ukraine].
9. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 26.01.1993 № 2939-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1993. № 13. St. 110. [in Ukraine].
10. Proiekt Zakonu pro osnovni zasady diialnosti orhaniv derzhavnoho finansovoho kontroliu № 9086 vid 17.09.2018 r. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64601 (data zvernennia 10.12.2022). [in Ukraine].
11. Poiasniuvalna zapyska do Proektu Zakonu pro osnovni zasady diialnosti orhaniv derzhavnoho finansovoho kontroliu. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64601 (data zvernennia 13.12.2022). [in Ukraine].
12. Rezultaty roboty derzhadytsluzhby za 2020 rik. URL: https://dasu.gov.ua/attachments/cf6defb1-f161-4783-a533-3f6519dead97_%D0%91%D1%83%D0%BA%D0%BB%D0%B5%D1%82%2003.pdf (data zvernennia 13.12.2022). [in Ukraine].
13. Deiaki pytannia zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v umovakh voiennoho stanu: Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 07 travnia 2022 r. № 561. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zdijsnennya-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voyennogo-s561-070522> (data zvernennia 13.12.2022). [in Ukraine].